

Vergaderjaar 1991-1992

22 159

Wijziging van de Zaaizaad- en Plantgoedwet

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 17 september 1991

Na kennis te hebben genomen van de inhoud van voorliggend wetsvoorstel, bleek er in de vaste Commissie voor landbouw en natuurbeheer¹ bij enkele fracties behoefte te bestaan onderstaande vragen en opmerkingen ter beantwoording aan de regering voor te leggen.

Met een tijdige beantwoording daarvan acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Blauw

De griffier van de commissie,
Teunissen

¹ Samenstelling:

Leden: Beckers-de Bruijn (Groen Links), Van der Linden (CDA), Van Noord (CDA), Blauw (VVD), voorzitter, Van der Vlies (SGP), Nijland (CDA), Te Veldhuis (VVD), Kamp (VVD), Eisma (D66), Huys (PvdA), Swildens-Rozendaal (PvdA), De Leeuw (CDA), Roosen-van Pelt (CDA), Reitsma (CDA), Biesheuvel (CDA), ondervoorzitter, J. H. van den Berg (PvdA), Feenstra (PvdA), Ter Veer (D66), Van der Vaart (PvdA), M. D. T. M. de Jong (CDA), Van Zijl (PvdA), Witkamp-Ockels (PvdA).

Plv. leden: Willems (Groen Links), Schartman (CDA), Esselink (CDA), Franssen (VVD), Van Middelkoop (GPV), De Kok (CDA), Jorritsma-Lebbink (VVD), Linschoten (VVD), Tommel (D66), Melkert (PvdA), Van Rijn-Vellekoop (PvdA), Van Houwelingen (CDA), Leers (CDA), G. H. Terpstra (CDA), Boers-Wijnberg (CDA), Kersten (PvdA), Castricum (PvdA), Nuis (D66), Leerling (RPF), De Graaf (CDA), Spieker (PvdA), Vos (PvdA).

De leden van de CDA-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van de wijziging van de Zaaizaad- en Plantgoedwet.

Zij konden instemmen met een verruiming van de mogelijkheden van keuring en toezicht door de mogelijkheid van tariefstelling en geheimhouding. Evenals bij de voorgestelde wijziging van de Landbouwkwaliteitswet (22 139) is de aanpassing aan de uitspraken van het Hof van Justitie van de EG met het oog op eenwording en harmonisatie een goede zaak. De bezorgdheid die de betrokken organisaties uitspraken i.v.m. de gelijkheid tussen aangeslotenen en niet-aangeslotenen wordt in de memorie van toelichting weerlegd.

Net als bij de Landbouwkwaliteitswet wordt voor gelijkheid in rechtspraak op een goede coördinatie tussen AID en OM gewezen. Genoemde leden stelden ook hier de vraag of deze coördinatie voldoende gewaarborgd zal zijn.

De leden van de PvdA-fractie hadden kennis genomen van de wijziging van de Zaaizaad- en Plantgoedwet die ertoe strekt in de wet een ruimere basis te scheppen voor de uitvoering van de keuring en het toezicht op voorschriften met betrekking tot kwaliteit, indien een keuringsinstelling niet of niet voldoende kan voorzien in voorschriften met betrekking tot kwaliteit.

Deze situatie kan zich gaan voordoen nu het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft bepaald dat voor handelaren en exporteurs niet meer een verplichte aansluitingsplicht bij keuringsinstellingen kan worden voorgeschreven aangezien dit in strijd is met het EEG-recht.

Deze leden achtten het dan ook op zichzelf juist dat de minister met een wijziging van de wet komt die erop gericht is veranderingen aan te brengen wat betreft de bevoegdheid heffingen op te leggen aan de bedrijfsgegoten, alsmede de bevoegdheid algemene wijzigingen te geven ten aanzien van niet-aangeslotenen gelet op het belang van een goede naleving van de kwaliteitsvoorschriften.

De leden van de PvdA-fractie vroegen de minister om een overzicht van de wijze waarop de verschillende keuringsinstellingen voorzien in de kosten verbonden aan de keuringsactiviteiten. Deze leden wilden tevens weten op basis van welke gegevens de minister de uitspraak doet dat «de verwachting is dat veel bedrijven in de betrokken sectoren aangesloten zullen blijven». Vloeit dit misschien voort uit de feitelijke afscherming van de markt die aangeslotenen creëren, hetgeen – ondanks de onderhavige wijziging – strijdigheid blijft opleveren met het EEG-recht, zo vroegen deze leden. De leden van de PvdA-fractie vroegen de minister duidelijk te motiveren waarom het niet wenselijk wordt geacht in het wetsvoorstel zelf op te nemen binnen welk kader de minister van zijn aanwijzingsbevoegdheid gebruik wil maken. Deze leden vroegen of die wetswijziging niet aangegrepen kon worden om de werkzaamheden van de Bloembollenkeuringsdienst onder het regime van de Zaaizaad- en Plantgoedwet te brengen.

De leden van de PvdA-fractie stelden analoog aan de vraag in het voorlopig verslag tot de wijziging van de Landbouwkwaliteitswet (22 139) de vraag of niet voor een systematiek gekozen kan worden, waardoor overtredingen van gestelde voorschriften in de wet door aangeslotenen en niet-aangeslotenen op dezelfde wijze wordt gesanctioneerd en niet zoals het onderhavige voorstel beoogt tuchtrechtelijk resp. strafrechtelijk.

Deze leden herhaalden hier het verzoek gedaan in het zoëven genoemde voorlopig verslag of de minister wil reageren op de suggestie om te komen tot een instelling van een Centraal Tucht recht College.

De leden van de VVD-fractie hadden met belangstelling kennis genomen van de wijziging van de Zaaizaad- en Plantgoedwet. Hoewel de

leden van de VVD-fractie in beginsel konden instemmen met deze wijziging wensten zij toelichting op enige onderdelen.

Zo wilden deze leden een nadere onderbouwing van de stelling dat het te verwachten is dat «veel bedrijven in de betrokken sectoren aangesloten zullen blijven, aangezien het voortbrengen, bewaren en bewerken enerzijds en het verhandelen anderzijds veelal door dezelfde bedrijven geschiedt».

Met de Raad van State waren deze leden benieuwd naar de getalsmatige verhouding van aangeslotenen en niet-aangeslotenen; niet in de laatste plaats omdat hiermee een beter inzicht in de huidige praktijk kan worden verkregen. Niet alleen de huidige praktijk interesseert deze leden, maar ook de praktijk die zal ontstaan na aanneming van de voorgestelde wijziging van de Zaaizaad- en Plantgoedwet. Welke garanties zijn er dat de voorgestelde aanpassing van het huidige stelsel in de praktijk ook werkt? Graag zagen zij één en ander met voorbeelden geïllustreerd.

Met name waren de leden van de VVD-fractie benieuwd naar de situatie die kan ontstaan wanneer door aangeslotenen enerzijds en niet-aangeslotenen anderzijds in strijd met de regels wordt gehandeld. In hoeverre leidt een verschillende wijze van sanctioneren voor niet-aangeslotenen en aangeslotenen door tuchtrecht resp. strafrecht toch tot een ongelijkheid in behandeling? Duurt immers een strafrechtelijke behandeling van een zaak niet langer dan een zaak welke tuchtrechtelijk wordt afgedaan? Gaat de «lik op stuk behandeling», welke op dit moment mogelijk is omdat tuchtrechtelijk zaken snel worden afgehandeld en beoordeeld door mensen die afkomstig zijn uit de desbetreffende sector, niet verloren bij een strafrechtelijke aanpak?

Uit de memorie van toelichting konden deze leden onvoldoende opmaken hoe de coördinatie tussen het OM, de keuringsinstellingen en de AID wordt vormgegeven. Hoe zien de afspraken om deze coördinatie te effectueren er concreet uit?

Hoewel de regering opmerkt dat zij terughoudend gebruik maakt van haar bevoegdheid tot het geven van algemene aanwijzing t.a.v. niet-aangeslotenen m.b.t. de controle op de naleving van voorschriften als vermeld in artikel 91 eerste lid, verlangden de leden van de VVD-fractie een uitgebreidere toelichting op de stelling dat het niet wenselijk is in het wetsvoorstel zelf op te nemen binnen welk kader zij gebruik kan maken van deze bevoegdheid.

De leden van de fractie van D66 hadden met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel.

Zij begrepen dat de wetswijziging is gelegen in de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen inzake de aansluitingsplicht.

Zij vroegen zich af of de regering een schatting kan maken over het aantal soortgelijke strijdigheden dat in de komende jaren zal blijken. Zal ons wetgevend apparaat daarmee niet extra belast c.q. overbelast kunnen worden?

De leden van de fractie van D66 vonden de overweging, welke heeft geleid tot de uitspraak van het Hof, interessant.

Het Hof maakt bezwaar tegen de vermenging van het privaatrechtelijk karakter van een controle-instelling die algemene controlebevoegdheid heeft en de schade aan de rechtsgelijkheid die daarvan het gevolg is.

De leden van de fractie van D66 sloten zich aan bij het feit dat één van de belangrijkste uitgangspunten bij de uitvoering van de Landbouwkwaliteitswet is dat slechts een regeling wordt vastgesteld indien deze in essentie wordt gedragen door het bedrijfsleven.

Wat wordt verstaan onder het bedrijfsleven, zo wilden zij weten, en wie stelt vast of een maatregel in essentie wordt gedragen?

Zij constateerden dat de discussie over de legitimiteit van de pbo hier

weer oplaait en vroegen zich af of een deel van het bedrijfsleven niet steeds opnieuw wordt gefrustreerd door de meerderheid en wie het betrokken bedrijfsleven vertegenwoordigen.

De leden van de fractie van D66 tilden zwaar aan de ongelijke behandeling die zich voordoet tussen aangeslotenen bij een privaatrechtelijke keuringsinstelling en niet-aangeslotenen. Zij vonden de argumenten die door de regering worden aangedragen niet overtuigend.

Zij wilden weten of het niet voor de hand zou liggen om de keuringsinstellingen onder te brengen bij de produkt- of bedrijfsschappen en vroegen of dit is onderzocht.

De voorzitter van de commissie,
Blauw

De griffier van de commissie,
Teunissen